

Harmonisering av rammevilkår for jernbanen i Europa – Hvordan påvirkes Norge?

Statens **jernbanetilsyn**

jernbane • taubane • park og tivoli

Innhold

- **Formålet med EU-lovgivningen**
- **SERA-direktivet**
- **Implementering i Norge**
- **4. jernbanepakke**

Formålet med EU-lovgivningen

- Betydningen av EU-lovgivning for Norge
- Mål om at jernbanens *konkurranssevne* styrkes → Nødvendig med et fungerende marked på jernbaneområdet
- Jernbanen fungerer på tvers av landegrensene → Nødvendig med et *felles* europeisk jernbaneområde (Samtrafikk)
- Skape konsistente regelverk i EU/EØS gjennom *harmonisering*

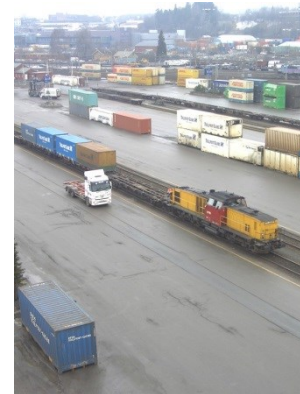
SERA-direktivet

- Direktiv om opprettelse av et felles europeisk jernbaneområde («Singel European Railway Area»)
- Virkemidler
 - Gjøre vilkår for tilgang til jernbaneinfrastruktur og jernbanerelaterte tjenester tydeligere og mer gjennomsynlig
 - Tydeligere regler om fastsettelsen av avgifter og finansiering
 - Styrking av rollen og uavhengigheten til markedsovervåkingsorganet

Jernbanerelaterte tjenesteytelser

- Like rammevilkår er en forutsetning for virksom konkurranse
 - Lik tilgang for alle jernbaneforetak til anlegg og tjenester er avgjørende
- Krav om *ikke-diskriminerende* tilgang til serviceanlegg og tjenestene som tilbys i slike anlegg
- **Hvilke anlegg?**
 - Stasjoner for passasjerer, godsterminaler, skifteanlegg, hensettingsspor, vedlikeholdsanlegg, rengjøringsanlegg, havneanlegg, påfyllingsanlegg
- Kravene implementeres i jernbaneloven og ny jernbaneforskrift

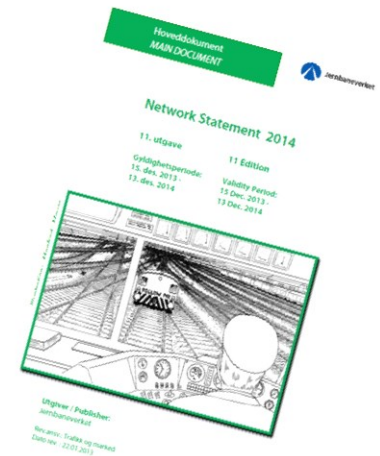
Søkere om infrastrukturkapasitet

- Definisjonen av hvem som kan søke om ruter er utvidet → Andre enn jernbaneforetak, f. eks. speditører eller offentlige kjøpere kan søke om ruter (Authorized applicants)
- Flere søkere vil bidra til konkurranse og bedre ressursutnyttelse i jernbanemarkedet
 - F. eks. en speditør kan søke om en rute og deretter velge det mest konkurransedyktige alternativet som transportør

Nettveiledning (Network Statement)

- Informasjon og gjennomsiktighet vedrørende rammevilkår er en forutsetning for virksom konkurranse
 - Alle opplysninger som er nødvendige for å kunne benytte jernbaneinfrastruktur og tjenester i serviceanlegg skal offentliggjøres i nettveiledningen
 - ➔
 - Detaljerte krav til innholdet
 - Krav om tilgjengelighet
-
- Krav til nettveiledningen vil fremgå i ny jernbaneforskrift

Avgifter og priser

➤ Infrastrukturavgifter

- Regler om størrelsen av avgiftene: Kostnadene som oppstår som en direkte følge av driften av togtrafikken
- Verktøy for infrastrukturforvalter

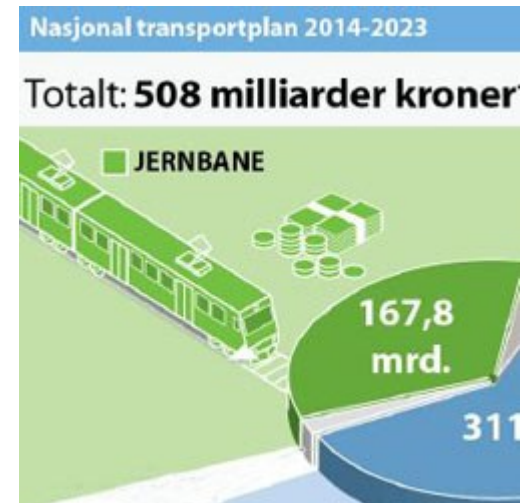
➤ Priser for jernbanerelaterte tjenester

- Sportilgang på serviceanlegg og jernbanerelaterte tjenester
- Regler om nivået på prisene: Kostnader ved å yte tjenesten, med tillegg av en rimelig fortjeneste

Finansiering

- Et fungerende jernbanemarked krever forutsigbare rammer
-
- Krav til nasjonale langtidsplaner om utviklingen av jernbaneinfrastruktur

Markedsovervåkingsorganet

- En ikke-diskriminerende forvaltning og tildeling av jernbaneinfrastrukturen forutsetter en myndighet som fører tilsyn med markedet, og som fungerer som klageorgan
 -
- Markedsovervåkingsorganet skal overvåke konkurransesituasjonen i markedene for jernbanetransport, ta opp saker på eget initiativ og behandle klager
- Uavhengigheten til markedsovervåkingsorganet er styrket
 - Avskjæring av klage- og instruksjonsmyndighet
- Samarbeid mellom markedsovervåkingsorganer
- Kravene implementeres i jernbaneloven og ny jernbaneforskrift

Detaljert lovgivning

- EU-Kommisjonen utarbeide gjennomføringsrettsakter på visse områder, herunder bla. tilgang til serviceanlegg og tjenester, og avgifter → Sikrer et utfyllende og ensartet regelverk
- Dette regelverket vil bli implementert i Norge gjennom forskrifter

Generelt om implementering av SERA-direktivet i Norge

- Direktivet vedtatt desember 2012
- Frist for implementering juni 2015

- Endringer av dagens regelverk
 - Jernbaneloven, fordelingsforskriften og jernbaneforskriften

- Endringer i jernbaneloven
 - Høringsfrist 5. mars 2014
- Ny jernbaneforskrift
 - Høring sommer 2014 (?)

4. jernbanepakke

➤ Formål med endringene

- Styrke jernbanens konkurranseevne
- Bedre utnyttelse av offentlige midler
- Videreutvikle et felles europeisk jernbaneområde

➤ Hovedtemaer

- Separasjon mellom infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak
- Jernbaneforetak gis tilgang til infrastruktur for nasjonal persontransport («konkurranse på sporet»)
- Obligatoriske anbudskonkurranser («konkurranse om sporet»)
- Felles informasjons- og billettsystem

➤ Tidsplan

- Forslag fra EU-Kommisjonen januar 2013
- Behandling i Parlamentet og Rådet
- Implementering i norsk rett (?)

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

SPØRSMÅL?

<http://www.sjt.no/no/Om-oss/Markedsovervaking/>